

Kotouttamisselonteon ja valtion kotouttamisohjelman valmistelutyöpaja

Pienryhmä 4: Maahan muuttaneiden tarpeiden huomioiminen palveluissa

Osalla maahanmuuttajista kotoutuminen suomalaiseen yhteiskuntaan vie pidempään: kiinnittymisessä työmarkkinoille, suomen / ruotsin kielen taidossa ja osallisuudessa saattaa olla haasteita. Kaikki maahanmuuttajat eivät osallistu kotoutumisen alkuvuosina kotoutumislain mukaisiin palveluihin. Toisaalta myöskään kaikki palveluihin osallistuvat eivät riittävästi hyödy niistä eivätkä saavuta palveluille asetettuja tavoitteita.

Maahanmuuttajien tilanteet myös vaihtelevat, esimerkiksi työnteko ja työttömyys voivat vuorotella, terveydentilaan liittyvät ongelmat voivat katkaista hyvinkin käynnistyneen kotoutumisen, vaikeat perhetilanteet voivat hidastaa kotoutumista.

Kotouttamispolitiikan toimeenpanossa on pitkään etsitty ratkaisuja jo pidempään maassa asuvien maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseen; kohderyhmälle on luotu uusia mahdollisuuksia kieli- ja muiden perustaitojen kehittämiseksi (mm. vapaan sivistystyön koulutus), kuntien osaamiskeskusten toimintaa on pääosin suunnattu jo pidempään maassa olleille ja maahanmuuttajien nopean työllistymisen SIB-kokeilun osallistujat ovat lähes täysin tähän kohderyhmään kuuluvia henkilöitä. Lisäksi eri koulutus- ja työvoimapalveluiden sisältöihin on tuotu kielellistä tukea, mikä osaltaan vastaa kohderyhmän tarpeisiin. Kehittämistyötä on tehty myös esimerkiksi maahanmuuttajien ammatillisen kuntoutuksen kehittämiseksi.

Selonteon valmistelun yhteydessä tulisi pohtia, miltä osin ja miten voitaisiin estää kotoutumisen pitkittyminen sekä miten kotoutumisen tuki tulisi huomioida koko palvelujärjestelmän kehittämisessä?

Pohdittavaksi:

- mitä yksilöllisiin tekijöihin, palveluihin ja ympäröivään yhteiskuntaan liittyviä syitä löytyy kotoutumisen vaikeuksien takaa (erit. pidempään Suomessa asuneet)?
- voitaisiinko kotoutumisen alkuvaiheen palveluita kehittää niin, että edellä mainittuihin haasteisiin pystyttäisiin paremmin puuttamaan jo kotoutumisen alkuvaiheessa? Miten?
- miten palvelujärjestelmää tulisi kehittää, jotta voitaisiin vastata kohdassa a) määriteltyihin ongelmiin pidempään Suomessa asuneiden osalta?